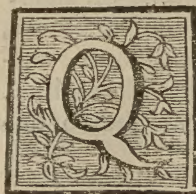

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ *ET* CHIRURGICÆ.

UÆ genitalium organorum fabrica, ſtructura, Anatomiâ duce, oculis patet : illa cui ſubdita functioni, omnibus notum ; hominis procreationem incipiunt, perficiunt. In aurâ ſeminali, vel in ovo ſtatuenda certè fœtûs primordia : num in hôc potiùs quàm in illâ, aut in utroque ? meritò dubium inſurgit. Hinc quid ſit generatio, quomodo fiat, enodare fatearis arduum : opus generationis, naturæ myſterium, ſenſibus abditum.

IN pelvi, quæ latior in fœminis, veſicam & rectum interjacet

musculus cavus, elasticus, vascularis, pro solitò triangularis, piri depressi figuram æmulans, ligamentis quatuor, latis nimiùm & teretibus detentus; hic uterus audit: unicus à naturâ, quem bipartitum aut duplicem quandoque exposuit cadaverum dissectio (*a*): haud mirum itaque tunc super fœtatione maccedisse(*b*). Tenui membranâ, necnon villosâ intùs obtegitur uterus, innumeris vasorum osculis, foraminum instar, in fundo pertusâ: verùm in collo, vaginæ continuâ, multis rugis & lacunis ornatâ.

In duabus peritonæi duplicaturis, seu vespertilionum alis (*c*), circà uteri fundum latitant corpora oblonga, innumeris vesiculis, humore albo viscido repletis, conflata; à veteribus testes, à recentionibus vulgò ovaria nuncupantur, quibus laxè annectuntur tubæ fallopianæ, conicæ, vermiformes, laciniis instructæ, fibris contractilibus firmatæ, transversimque ab ovariis ad uterum sitæ; cujus in angulis supernis hiant obliquè. Quid magis præstent ligamenta teretia in gravidis, ex illorum sitû, fabriquâ liquet (*d*).

Internas partes generationi dicatas alligat, velat extensile peritonæum; egregiè reduplicatum; vasa, has irrorantia, sustinet, tegit. Plexus diversos, reticulares constituunt uteri vasa, multa, infinitè divisa, anastomosibus ubique unita, mirificè intorta: ex his & nervis copiosissimis harum-ce partium cum pluribus aliis deducendus consensus: indè Physiologicæ & Pathologicæ veniunt animadversiones.

Sanguinis & spirituum affluxû turgens, validus, æstuans coëuntis *mulieris uterus ovum maturius ab ovariis*, peculiari motu convulsivo blandè *subsilientibus*, *divulsum*, per rigescentem tubam vectum, recipit, detinet, usque dùm missili semine, magnâ vi ad uterum immisso, perfusum illud, fœcundetur, animetur: dein strictis & corrugatis ejus fibris, uterus clauditur, vivificatum ovum intimè amplectitur & ab externis sedulò defendit.

(*a*) Vid. Regneri de Graaff Tract. novus de mulierum Organis. Cap. VIII. *De Utero*. M. Didier 2us. in Regiæ Chirurg. Acad. cætû uterum duplicem exposuit: similem M. Suë 2us. in Regiâ Scienti. Acad.

(*b*) De superfœt. conf. thes. Argentorati propug. an. 1738. & fig.

(*c*) D. Winsl. *Exp. Anatom. Trait. du bas-ventre* §. 602. 3. 4.

(*d*) Vid. Regneri de Graaff idem Tract. Cap. X. deligam. Uteri.

FOECUNDATUM in utero (*a*), imò obtumens ovum, undique leniter pressum, ejus membranarum ope inhæret ubique: at magis intimè fundo, his mediantibus fibris & vasis, quibus ovario infigebatur: undè pars illa vascularis, binarum ovi membranarum exteriori intertexta, hepar uterinum nempè, seu placenta.

JAM puncto saliente se prodit Embryon, humore limpido innatans; jam succorum beneficio imperspicuæ expanduntur fibrillæ, membra evolvuntur, organa compaginantur, firmantur; tùm fœtus est, cujus sunt singulis diebus incrementa. Quòd excrementum in utero non deponat fœtus; quòd per funem umbilicalem tantùm assumat alimentum; haud stupeas, non respirat enim: aliæ sunt insuper in eo ac in adulto circulationis viæ.

RATIONE quidem, sed imprimìs tactû graviditatis signa expromenda: ad rationalia attentè gestantis consideretur status: vix concepit mulier solitæ purgationes irretiuntur, vel cessant; turgent mammæ, lactescunt; obtumet uterus, extenditur; viscera premuntur, functiones turbantur; novi hospitis pondere molestè ligamenta trahuntur; undè corporis torpor, lumborum gravitas, inguinum dolor, nausea, malacia, vomitus, ptyalismus creber, odontalgia pertinax, &c. Hæc autem symptomata, aut saltèm plurima impægnationem concomitantur. Ad tactum potiùs, tertium versùs gestationis mensem, ut ad solum & pathognomonicum signum confugias (*b*).

CUI lucem elargitura mulier prægnans, huic non consciscat necem: matris enim & fœtûs vasa non alienos vehunt liquores, matri & fœtui, *placentulæ ope*, *communis vita*; utrique nùm communis malorum cohors? reverà extinctâ matre, mox interiturus est infans; hunc etiam mortuum, non sine vitæ discrimine, ut plurimùm, abigit illa. Tota igitur gestantis cura sit, ut immaturus non præcipitetur partus. Infantis legitimus incarcerationis terminus in nono statuendus mense: an verò septimestres fœtus octimestribus magis vitales sint? Absolutè denegandum; hi enim rarò, ferè nunquam illi sospites vivunt: hinc quæ-

(*a*) Hermanni Boerhaavii Institu. Med. de Conceptû. §. 673. 674.

(*b*) Confer Franc. Mauriceau de mulierum prægnant. partur. puerper. morbis Tract. Lib. I. Cap. VI. *Delamotte : Traité des Accouchemens Liv. I. Chap XI.* Deventer nov. lum. obst. Cap. XV.

que exclusio fœtûs nono anterior mense abortus meritò pronuntianda.

INNUMERAS dicunt abortionis causas, quid mirum, si tot undique gravidas circumstent pericula : convulsionis tamen causas & hæmorrhagiæ, ut abortûs frequentiores, etiamque urgentiores censemus : ideò tusses ferinæ, equitatio, vectatio, saltus, ictus, lapsûs, &c. Succutiendo placentam, præmaturum suscitabunt partum; nec non & quidquid uteri fibras lacescere, ejus spasmum suscitare valebit ; vehementes animi affectus; imprimis plethora, cruoris profluvium incompescibile ciendo.

PRIMIS gestationis mensibus cur plus timendum, plus arcendum sit periculi ex abortione ? Cur ultimis exitiale magis sanguinis profluvium? Per dies quàm plurimos, imò hebdomadas coërcitus cruor, cur fusiùs, si rursùm erumpat ? Eleganter docet M. celeberrimus Puzos (*a*). convulsio, hæmorragia immodica, si partu solerter peracto non compescantur, ut plurimùm lethales.

IMMINENTEM abortum semper præsagit hæmorrhagia : idoneo situ, venarum sectione hæc sistitur quandoque; quod irritum foret, si renûm doloribus, si pondere novo in pudendis vexetur gravida, si pulsus crebrior, febriculosus, si per nimis dilatatum os uteri conglobatim sanguis exeat : astringentibus, volatilibus qui tùm plus æquo confideret, delusus, matri & fœtui necem inferret; ex immodico enim sanguinis profluvio languent vires, defficiunt; instant animi deliquia, syncope, spasmus, convulsiones; *præceps subsequitur mors : non cunctandum itaque*, in morâ periculum, in partû verò per methodum M. Puzos certa salus (*b*); tùm illicò promovendus partus.

CRESCENS fœtus carceris mœnia sensim ac sensim perpetuò amovet, extendit : nunc perfectis organis, satque firmato partium elatere, maturus infans, coarctiùs quidem in ergastulo, difficiliùs gestatur : nunc ad rupturam fermè distensus uterus (*c*) ampliari

(*a*) Vid. Acta Regia Chirurg. pag. 358. & sequentia. *Mémoire sur les Pertes de Sang dans la Grossesse. Par M. Puzos.*

(*b*) Item pag. 369. *Maniere d'Accoucher la plus sûre dans les Pertes de Sang.*

(*c*) Moriceau, Tract. de mul. præg. partur. puerp. morbis : descript. part. genit. mul. Cap. IV. de Utero.

nequit, ulteriora denegans : fœtûs exitum ergo per vaginam modò properabit ipse : unde partus, naturalis vel contra naturam dicendus.

A conceptû ad partum non diversus est fœtûs in utero situs ; qui rectus vel pravus distinguitur : rectus infantis situs naturalem illius disponit exitum , solius naturæ conatu, quandoque arte juvante , peracturum : idcircò facilis, difficilis-ve partus naturalis.

QUAMQUAM sit diversa partûs naturalis prognosis, illius tamen una diagnosis : vomitus , tenesmus , nisus versùs inferiora repetiti , pulsus frequens, ardescens facies , oculi corruscantes , operosa respiratio proximum partum denotant : urgentem , totius corporis tremor , alii aliis dolores magis repentini , humor mucosus , cruentus per vaginam effluens , os uteri tandem ad manûs volam dilatatum.

IN fœtû secundinisque educendis sat superque valet natura : facilis sanè tum intelligatur partus : hæc incohat namque opus , dirigit & sola perficit ; dubitas? Parturii perpende mechanismum : ex piriformi globosus uterus , continuò pressus nequaquam extenditur, patitur & totus contrahitur, ejus præsertim fundus, musculo ruyschiano firmatus , corrugatus, quem auxiliantur abdominales musculi & diaphragma : magis ac magis emollitum os uteri , impellentibus aquis explicatum , gradatim dehiscit , aperitur ; sensim & dilatatur vagina ; jam ruptis membranis fluunt aquæ ; hinc crebriores fiunt impetus ; satis nunc patent ostia , & protrusus pertinaciter fœtus modò nasciturus est. Ad partum facilem vix confert ars *obstetricaria : nam* , infante in lucem edito , funem , præmissis ligaturis , resecare , secundinasque , ut plurimùm solutas , tantùm allicere est obstetricis.

IN partû difficili , fœtû & utero rectè sitis , plurima haud rarò occurrunt debellanda : remissiores v : g : dolores ; membranarum crassities; callosum os uteri ; angustia pelvis; ædemate vel ecchymosi si valdè obtumeant pudenda ; hydropicus fœtus, mole major , emortuus ; sordes non expurgatæ ; syncope ; hæmorragia ; convulsiones ; hernia , imprimis exomphalos ; placentula intimè coalita &c. quàm celerrimè igitur hæc quæquæ discutiat solers Chirurgus ; ideo os uteri si dilatent digiti , crebriores suscitabunt dolores ; firmiores membranæ unguibus discerpendæ ; oleo butyro , Balneis

callosæ relaxentur uteri fibræ ; os coccygis , in his angustis, tenaciter retrudatur (*a*) ; sanguinis missio, scarificationes ecchymosi, ædemati adversentur ; in hydropico fœtû aquarum fluxus unco properandus ; catheteris & enematum ope sordes expellendæ ; syncope volatilibus, cardiacis, convulsiones, hæmorrhagia festinato partu subleventur ; hernia manibus firmiter superimpositis coërceatur ; placenta denique ab utero digitis cautissimè avellenda , foras educenda.

QUÆ partûs primaria causa, inter se dissentiunt autores : à motibus infantis quidam partûs repetunt stimulos (*b*). Quidam ab excrementorum pondere, acrimoniâ (*c*) ; alii ex respirationis, ex alimenti defectû : at immeritò ; has enim causas sufficienter abrogant gemelli, moles & quævis corpora, in utero contenta. Ab uteri actione repetenda igitur primaria partûs causa ; primus agit , solus concutit uterus.

SANGUINE & humoribus turgentia post partum uteri vasa , hiantia sanguinem purum multum fundunt : verùm corrugatis uteri fibris , coarctantur illorum oscula ; liquidum tunc dilutum , serosum , tandem viscidum & pallidum (lochiorum nomine) per plurimos dies expellunt : lochiorum quantitatis , consistentiæ , odoris, à puerperæ plethorâ , diathesi , victû repetendum discrimen.

EX tractû , directione , capacitate vasorum diversâ lochiorum & lactis desumitur disparitas nam sistente lochiorum fluxû , mox intument tubuli lactiferi , quibus depressis lochia abundantiora defluunt : lactis itaque & lochiorum homogenea materies cum sanguine vehitur & ab ipso *secernitur. Dein quare tribus ut plurimùm à partû diebus lac ad mammas ubertim appulsum* ? Quare tùm puerperæ febris lactea dicta ? Lactis cur idem sapor , odor , vires assumptorum ? Clarissimè patet (*d*).

(*a*) Conf. Deventer nov. lum. obst. de Partû difficili Ex pravâ pelvis formâ Cap. XXVII.

(*b*) Diss. Anat. Raymundi Vieussens de structurâ & usû uteri & placen. mul. Art. XXVI. Philip. Verheyen suppl. Anat. Tract. V. Cap. XXIII. de partû nat. ejusque causis.

(*c*) Drelincurtius de concept. parte alterâ, perioche L X. Hermannus Boerhaavius Institu. Med. de Concept. §. 685.

(*d*) Vid. Hermanni Boerhaavii institu. Med. de Conceptû §. 687. pag. 354.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. LUDOVICO-JOSEPHO DE LA ROCHE, Artium & Chirurgiæ Magistro, *tueri conabitur* GASPARD THEVENOT, *Augustodunensis*, *Artium Liberalium Magister.* D'autun

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,
Die 19ª Septembris, *anno* 1752. *à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam.*

PRO ACTU PUBLICO
ET
MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.